

Vänsterpress om Ukraina-kriget i början av juni 2022

Kriget är inne på sin fjärde månad. Sedan krigsutbrottet har nära 12 miljoner ukrainare tvingats på flykt, och över 5 miljoner av dem är utomlands.

Under de senaste veckorna har Ryssland har nått vissa framgångar i östra Ukraina med användning av omfattande artilleribombardemang. Även Luhansk-regionen är illa ansatt. I övriga delar av Ukraina har det inte skett några större förändringar.

Ukraina säger sig planera en större motoffensiv, men att de behöver mer långskjutande robotar, raketsystem och artilleri för att kunna genomföra detta.

Innehåll

Flamman	1
<i>"Alla som dör i ryska armén i Ukraina just nu är från landsbygden"</i>	1
Internationalen	2
<i>Klasskriget gör inte halt vid slagfältet</i>	2
<i>Kriget i Ukraina leder till matbrist och svält i världen</i>	3
<i>Ryska kommunister protesterar mot kriget</i>	4
<i>"Nya lagarna kan öppna Pandoras ask"</i>	5
<i>Internationell Ukrainasolidaritet mot Putins krig och all imperialism</i>	8
Ny tid	10
<i>Antiimperialistisk armkrok med rysk propaganda</i>	10
Offensiv	13
<i>Ukrainakriget: Klimatet "missing in action"</i>	13

Lästips

Nytt på *marxistarkivet* denna vecka:

Rajan Menon: [Krigets ekonomiska följder](#)

Vladimir Putin: [Om den historiska enheten mellan ryssar och ukrainare](#) (viktigt tal)

["Mot Putins krig i Ukraina"](#) (intervju med ryske socialisten Ilja Budraitskis)

[Intervju med Oleksandr från Sotsialnyi Ruch](#) (ukrainsk socialistisk organisation)

Från förra veckan:

[Ludovic Lamant: Splittrat Väst har svårt att hitta en lösning på kriget i Ukraina](#)

[Internationell press om Ukraina-kriget i slutet av maj 2022](#)

[Vänsterpress om Ukraina-kriget i slutet av maj 2022](#)

Flamman

”Alla som dör i ryska armén i Ukraina just nu är från landsbygden”

Katerina Zolotova¹

Flamman, 2/6 2022

Det ryska kriget i Ukraina utmålas i regimens propaganda som ett försvar av ryskhet. Men de som dör i kriget kommer ofta från ursprungsbefolkningar – som själva utsätts för rasism eftersom de inte ses som tillräckligt ryska. Nu frågar sig många vilket land det egentligen är som behöver ”avnazifieras”.

Meningen har börjat delas på sociala medier i Ryssland, där Ryssland heter Rossia.

”Vem är det som egentligen behöver avnazifieras? Sex bokstäver.”

Inte minst bland landets ursprungsbefolkningar har kriget, och den propagandaoffensiv som följt i dess spår, väckt stark kritik.

Den fullskaliga invasion av Ukraina som inleddes den 24 februari i år har i Ryssland förbjudits att kallas för krig, det är en ”särskild operation” vars mål är att ”avnazifiera” Ukraina. Krigspropagandan har gjort gällande att man kämpar för det ryska språket, för påstått förtryckta rysktalande i Donbass. Men i Rysslands västra delar har banden till Ukraina ofta varit täta. Många människor har släkt eller arbete på båda sidor om gränsen. Längre österut är läget inte detsamma. Även om många har en blandad bakgrund även där är den ryska identiteten mindre framträdande, och nu skickas människor från öst för att kriga för ”russkij mir”, den ryska världen, som de under lång tid förvägrats bli fullvärdiga medlemmar av.

Tragedin i Butja, en tidigare välmående förstad inte långt ifrån Ukrainas huvudstad Kiev, är krigets mest uppmärksammade händelse. De våldtäkter och rena avrättningar av civila som skedde där utfördes av människor iförda ryska arméns uniformer. Men i Ryssland bor över hundra olika etniciteter och just i Butja har det sagts vara män från Burjatien, en rysk delrepublik på gränsen mot Mongoliet, som stod för våldet.

– I princip alla som dör i ryska armén i Ukraina just nu är från landsbygden, från olika byar, och de hör till olika ursprungsbefolkningar. De kommer från områden där det sedan länge inte finns några jobb utöver att bli kontraktssoldat. Det enda alla vill är att tjäna ihop till en lägenhet i Ulan-Ude och därför hamnar de i armén.

Det säger Aleksandra Garmazjapova, en journalist från Burjatien som sedan några år är bosatt i Tjeckien. Hon är noga med att poängtera att alla människor måste ställas till svars för sina handlingar i Ukraina. Men Aleksandra har också på sistone uppmärksammat något som Ryssland inte har gjort upp med: landets koloniala historia och den rasism som fortfarande är tydlig i vardagen, för att inte tala om kriget.

Hon flyttade som sexåring till Sankt Petersburg och berättar om kommentarerna hon fått höra i hela sitt liv: ”vad många ni är, varför har ni kommit hit, ponaechali – ni har kommit hit i massor.” Aleksandra säger att hon med sitt icke-slaviskt utseende alltid har känt sig tvungen att bete sig extra artigt och tala helt perfekt ryska. När Sankt Petersburgs fotbollslag Zenit spelade gick hon aldrig ut, och inte heller på Hitlers födelsedag.

– Då var stämningen mot oss med icke-slaviskt utseende för hotfull.

¹ Aleksandra Garmazjapova är en journalist från Burjatien och sedan några år bosatt i Tjeckien

Det var på 1600-talet som den ryska koloniseringen bortom Uralbergen inleddes. Finno-ugriska territorier, hela Sibirien som utgör 77 procent av dagens Ryssland och senare de turkiska khanaten i söder blev då en del av den ryska nationen.

Aleksandra har den senaste tiden fått in hundratals berättelser som hon lägger upp på sitt Instagramkonto (@buu3a) och de kommer från landets alla regioner: Tjuvasjien, Dagestan, Tjetjenien, Jakutien.

Folk som är födda inom det som i dag är Rysslands gränser men inte utseendemässigt är etniska slaver berättar om hur de blir bemötta i sitt eget hemland: ”Jag är född och uppvuxen i Ryssland, precis som mina släktingar och förfäder. Basjkortostan koloniserades för 500 år sedan. Så om inte det här räknas som Ryssland, vad är då Ryssland?” säger någon som har fått höra hela livet att hen ska ”åka hem”.

Gensvaret har varit enormt och Aleksandra har lagt de senaste veckorna på att samla och publicera folks berättelser om att bli kallad för ”svart apa” eller att behöva se sina föräldrar bli spottade på i tunnelbanan en vanlig vardag.

Språkfrågan har varit en stor sak i Ukraina: redan 2014 gick en del över till att bara prata ukrainska, som ett ställningstagande mot annekteringen av Krim, hybridkriget i Donbass och århundraden av russifiering. Sedan februari i år har ännu fler gått över till enbart ukrainska, och nu börjar språket diskuteras också i Ryssland, där ryskan har haft en dominerande ställning över alla andra språk. Marsel Ganejev är halvryss och halvtatar uppvuxen i Kazakstan. Han driver kontot @tatar.prince på Instagram där han den senaste tiden har pratat om både rasistiska upplevelser och vikten av att lära sig sina förfäders språk.

Insikten att folk kan vara hur öppensinnade som helst i storstäderna men ändå ha en nedlåtande attityd mot icke-slaviska regioner gjorde att han aktivt började studera tatariska.

– Jag får höra sådant som att ”du är snygg trots att du är tatar” och att ”vi” inte kunde något själva förrän ryssarna kom. För mig betyder den språkliga identiteten jättemycket.

Jakutien är en gigantisk region, som införlivades i Ryssland på 1600-talet, och vars befolkning i huvudsak har sysslat med renskötsel, fiske och jakt.

– Vi har inte samma problem i Jakutien som i andra ryska regioner, vi ligger för långt borta, men jag har haft studenter som har skickats till storstäder i det europeiska Ryssland och där blivit så rasistiskt bemötta att de har valt att flytta hem igen, bara av den anledningen, säger en forskare i jakutisk historia som vill vara anonym:

– Som offentliganställd övervakar man oss ganska noggrant, nu ännu mer än tidigare.

På ett Instagramkonto som eftersträvar ett självständigt Burjatien står det att läsa:

”Vi förstår inte varför minoritetsfolken ska dö för avnazifieringen och bevarandet av det ryska språket – de folk som lidit i årtionden och utsatts för rasism och fått sina rättigheter inskränkta i Ryssland. Enligt vår synvinkel är det Ryssland som behöver avnazifieras.”

Internationalen

Klasskriget gör inte halt vid slagfältet

Ledare

Internationalen 2/6 2022

- ▶ **Bakom fronten fortsätter kapitalets offensiv**
- ▶ **Arbetsgivare fruktar facken mer än Putin**
- ▶ **Kamp om vilket Ukraina som överlever kriget**

Frasen ”klasskampen tar inte semester” brukar dyka upp så här års när de varma månaderna kommer, med nyhets-torka och känslan av att världen varvar ned med semestern, och vi behöver påminnas om att inga kollektiva segrar kan tas för givna. Klasskampen vilar aldrig. Det betyder också att den inte gör skillnad på freds- och krigstid. I krig frodas ju som bekant en förledande enkel binär logik som säger att nu handlar det om Rätt och Fel och att allt annat får stå i bakgrunden.

Vi sätter en blågul stämpel på Facebook-profilen, stödröstar på Ukrainas bidrag i Eurovision och följer spant rapporteringen från fronterna. Socialdemokrater som 180-graderssvängt i Natofrågan upprepar mantrat att världen är en helt annan efter den 24 februari 2022. Ett påstående som inte bara är fördummande i bemärkelsen att kriget som pågår just nu, med dess uppenbara aggressor och ansvarige i Kreml, inte uppstod i ett vakuum, utan är kulmen på en lång process med betydligt fler aktörer och gråzoner. Det ger också sken av att ett krig ställer allt annat på paus, det förleder oss att glömma att av alla sociala processer är krig den mest komplicerade.

Klassfrågan är aldrig lika närvarande som när borgfred utropats. Under finska vinterkriget arbetade svenska industriarbetare gratis övertid och skickade vinsten till Finland. Det kom till genom att LO och arbetsgivarorganisationen SAF kom överens om att tillfälligt ställa de vanliga spelreglerna på arbetsmarknaden på undantag. LO av idag mobiliserar omfattande praktisk arbetarsolidaritet med sina syskonorganisationer i Ukraina. Problemet är att det finns en motståndare som aldrig vilar på hanen. I Sverige vintern 1939 var det en stark arbetarrörelse som gjorde tillfälligt avkall på de fackliga principerna för att hjälpa sitt broderfolk.

I Ukraina är förstås situationen lika kritisk som för Finland den gången och därför är ukrainska parlamentet nu på väg att driva igenom arbetarfientlig lagstiftning med hänvisning till den akuta situationen. Det är bara det att lagförslag 5371, som du kan läsa mer om i veckans Internationalen, är ett nyliberalt beställningsarbete från före kriget med potential att få verkningar bortom fredsdagen. Den ukrainska regimen må ha rätten på sin sida i försvarskriget mot Ryssland, men politiskt är det samma typ av nyliberalism och oligarkvälde som härskar på båda sidorna om fronten och trots alla löften om att ”stå med Ukraina” har den arbetande befolkningen som nu blöder på slagfältet färre vänner än den härskande klassen.

Alla solidariska gester gentemot Ukrainas kämpande folk till trots är det främst mot kapitalismen som Västmakterna svär sin trohet. Därför fortsätter oljepengarna som finansierar Rysslands krig att flöda. Därför var näringslivets ryggmärgsreaktion att försöka blockera den levande arbetarsolidariteten mellan svenska och ukrainska hamnarbetare.

Invasjonen gör ansvarsfördelningen mellan Kiev och Moskva enkel att avgöra, men det som ligger i vågskålen just nu är inte bara Ukrainas suveränitet utan frågan om vilket Ukraina som ska överleva kriget. Ett reaktionärt oligarkvälde, eller en spirande demokrati? Borgerliga krafter vill att allt skall vara en fråga om militär styrka därför att man vill slippa diskussioner om vad som sker bakom fronterna, helt enkelt därför att man planerar att fortsätta sitt krig mot den arbetande befolkningen

Kriget i Ukraina leder till matbrist och svält i världen

Anders Karlsson

Internationalen 2/6 2022

- ▶ **Ryssland har stängt Ukrainas hamnar vid Svarta havet**
- ▶ **Exporten av livsmedel från ”Europas kornbod” stoppad**
- ▶ **Världens fattiga riskerar att drabbas av en svältkatastrof**

Ukrainakrigets mest svårartade konsekvens – förutom allt våld, övergrepp och mänskliga tragedier i själva stridszonen – är nog hur det påverkar livsmedelsförsörjningen för världens fattigare befolkning. Ukrainas bördiga marker har kallats ”Europas kornbod” och är – liksom Ryssland – av avsevärd betydelse för den samlade globala livsmedels-tillgången. Växtodlingsåret 20/21 var Ryssland med 39 miljoner ton världens största exportör av vete, samtidigt som Ukraina exporterade 17 miljoner ton. Sammantaget stod dessa länder för nästan 30 procent av världshandeln med vete.

Därtill är Ukraina en stor exportör av majs (23,9 miljoner ton 20/21), medan Ryssland endast stod för 4,0 miljoner ton. Dessutom är landet en betydande exportör av korn, havre, raps- och solrosolja. I frågan om solrosolja handlar det om över 50 procent av världsmarknaden, vilket är problematiskt, främst för att vi nu istället kan räkna med en markant ökad global efterfrågan på den betydligt mer miljöskadliga palmoljan. Totalt beräknas Ukrainas livsmedels-export årligen mätta 400 miljoner människor över hela vår värld.

De ovan angivna siffrorna kommer från en artikel i tidningen Jordbruksaktuellt (9/3). I en uppföljande artikel, (4/5), noteras dock att den ryska exporten av vete ”i princip är oförändrad” i förhållande till före kriget där de stora importörerna Egypten, Turkiet och Iran fortsätter att handla ”i vanlig takt”. Däremot ser det mycket mörkare ut för Ukrainas livsmedelsexport. Vanligtvis sker 90 procent av dessa transporter från hamnar vid Svarta havet, vilka redan vid krigets början blockerades av Ryssland. Idag beräknas att runt 20 miljoner ton spannmål ligger fastlåst i dessa hamnar. Ryssland har också gjort detta enorma lager till ett förhandlingsmynt gentemot omvärlden runt de sanktioner som pålagts landet:

”Ryssland är villigt att öppna upp en humanitär korridor för fartyg som exporterar mat från Ukraina i utbyte mot att vissa sanktioner släpps”, klaggjorde Rysslands vice utrikesminister Andrej Rudenko så sent som i förra veckan.

Ytterligare ett hot på sikt är att striderna på många håll i Ukraina försvårar – eller till och med omöjliggör – jordbruksarbetet. I samband med vårbruket betydde det att en tredjedel mindre areal än vad som är brukligt besåddes. Att sakernas tillstånd menligt påverkar situationen för många av världens fattiga är också tydligt. Allra värst verkar läget vara i krigets Jemen, ett land som under normala omständigheter importerar lejonparten av sitt spannmål från just Ukraina. Enligt World Food Programme (WFP) står nu sju miljoner människor inför ett omedelbart svälthot. ”Fyra ton spannmål behövs i Jemen, men WFP kan bara tillhandahålla 25 procent av behovet”, enligt Richard Rogers, landchef för Jemen.

Regimen i Kreml bollar hänsynslöst med miljoner människors liv när man inte villkorslöst öppnar upp Ukrainas hamnar vid Svarta havet för export av livsmedel. Frågan är om inte den ryska regimen med sitt cyniska agerande gör sig skyldig till brott mot mänskligheten.

Ryska kommunister protesterar mot kriget

Per Leander

Internationalen 2/6 2022

Två dumaledamöter från det ryska kommunistpartiet i den östliga regionen Primorskij kraj anklagas nu för landsförräderi, efter att de protesterat mot kriget i Ukraina. Det var vid ett sammanträde i regionsparlamentet i huvudstaden Vladivostok fredagen den 27 maj, som de båda ledamöterna Leonid Vasjukevitch och Gennadij Sjulga uttryckte kritik mot president Putin och den pågående ryska invasionen av Ukraina.

”Det har gått tre månader och det är uppenbart att krigsföringen inte är framgångsrik. Om den militära operationen får fortgå kommer det bara leda till ännu fler döda och sårade soldater. Redan har för många av våra ungdomar förlorat sina liv eller blivit invalidiserade. Det är unga

människor som skulle kunna ha gjort så mycket annat bra för vårt land. Vi kräver att de ryska trupperna omedelbart kallas hem från Ukraina”, sa Leonid Vasjukevityj och Gennadij Sjulga ett gemensamt tal till parlamentet, medan de övriga ledamöterna buade åt dem.

Gennadij Sjulga.

Leonid Vasjukevityj.

Regionens guvernör Oleg Kozjemjako från maktpartiet Enade Ryssland, var också på plats i parlamentet och beskyllde de två kommunisterna för att vara ”landsförrädare” som ”förtalade den ryska armén”. De övriga parlamentsledamöterna röstade därefter för att ta ifrån Leonid Vasjukevityj och Gennadij Sjulga rätten att tala. Även Anatolij Dolgachev, ledaren för den lokala avdelningen av Kommunistpartiet i Primorskij kraj, fördömde sina partikamrater för deras uttalande och lovade att de skulle straffas för att de gått emot partilinjen.

Det lokala parlamentet i Vladivostok har så klart väldigt liten påverkan på den ryska presidenten och utvecklingen i Ukraina, men det är ändå ett intressant exempel på att det finns ett växande missnöje med kriget i Ryssland, speciellt ute i regionerna som merparten av de ryska soldaterna kommer från. Det visar också att det även inom det stalinistiska Kommunistpartiet, vars officiella ledning är lojal med Putin, också finns ärliga kommunister som vågar gå emot ledningen, trots risken att förlora både jobb och frihet.

”Nya lagarna kan öppna Pandoras ask”

Serhiy Guz

Internationalen 2/6 2022

Sedan den ryska invasionen av Ukraina började har de ukrainska myndigheterna inte bara förbjudit de flesta oppositionspartier på vänsterkanten, utan är även på väg att driva igenom ett paket med antifackliga lagar. Den ukrainska journalisten Serhiy Guz skriver om hur detta påverkar landets arbetare och hur facken försöker stå emot angreppen. Artikeln är ursprungligen publicerad i *OpenDemocracy*.

Ukrainas parlament är redo att rösta för en ny arbetslag som hotar arbetarna med en ”återgång till 1800-talet”. ”Vår arbetsgivare avskedade oss i ett brev, och dialogen förvandlades till en monolog”, säger Anton Gorb, facklig representant vid Ukrainas största privata postföretag Nova Posjta (Nya Posten). Gorb tjänstgör för närvarande i Ukrainas väpnade styrkor, men han representerar fortfarande sina fackföreningsmedlemmars intressen och lyckas ta sig tid att tala med mig om hur Ukrainas krigslagstiftning påverkar folket i landet.

”Vi kommer inte att ge upp, vi försöker ta tillbaka en del, men det går inte längre att återupprätta vårt förhållande till vår arbetsgivare”, säger Gorb. I mars antog det ukrainska parlamentet en krigslagstiftning som allvarligt begränsade fackföreningarnas förmåga att representera sina medlemmar, införde ”tillfällig uppsägning” (vilket betyder att de anställda inte avskedades, men att deras arbete och löner dras in) och gav arbetsgivare rätt att ensidigt upphäva kollektivavtal. Det, förklarar Gorb, var vad som hände på Nova Posjta, en gång i

tiden ett flaggskepp för goda relationer mellan de ukrainska fackföreningarna och företagsledningarna.

Men utöver denna tillfälliga åtgärd har en grupp ukrainska parlamentsledamöter och tjänstemän som mål att ”liberalisera” och ”avsovjjetifiera” landets arbetslagar ännu mer. Enligt ett lagförslag ska personer som arbetar i små till medelstora företag – med upp till 250 anställda – i praktiken undantas från landets befintliga arbetslagar och täckas av enskilda avtal som sluts med deras arbetsgivare. Mer än 70 procent av Ukrainas arbetare skulle påverkas av denna förändring. Mot bakgrund av oro för att ukrainska befattningshavare utnyttjar Rysslands invasion för att driva igenom en efterlängtd radikal avreglering av arbetslagstiftningen, har en expert varnat för att förhållandena mellan arbetsmarknadens parter förs över till civilrätten. riskerar att öppna en Pandoras ask för arbetare.

”Vi hade en av de bästa arbetsgivarna i Ukraina, och ett bra, fungerande kollektivavtal”, säger Gorb. ”Men nu har arbetsgivarna vänt ryggen åt en social dialog. Vi trodde att det var för att kriget började, och så visade det sig att de väntat länge på att lagen skulle antas.”

Den oberoende fackföreningen på Nova Posjta är en av de största av sin sort i Ukraina. Före Rysslands invasion hade fackföreningen mer än 11 500 medlemmar (av omkring 30 000 anställda), och den skrev under sitt första kollektivavtal 2016. Men när Ukraina i april upphävde vissa av arbetarnas rättigheter – som det sades ”tillfälligt” – sa Nova Posjta ledning upp 30 punkter i kollektivavtalet med fackföreningen. De flesta av dessa punkter gäller fackligt medinflytande på arbetsorganisationen, men även en del sociala garantier, som arbetskläder, att det ska finnas första förbandslådor på arbetsplatsen, arbetstid och annat.

I en intervju nyligen sa företagets verkställande direktör, Jevhen Tafijtjuk, att 1 500 anställda hade ”sagts upp” tillfälligt under krigslagstiftningen – vilket innebar att de inte hade avskedats men att de för närvarande inte arbetar eller får lön. Detta, förklarade Tafijtjuk, berodde på den kraftiga minskningen av omsättningen av varor under krigets inledning och att en del lokal-kontor hade stängts och bombarderats. En del av personalen, som det inte fanns arbete för just nu, fick minskad lön, sa han. ”Detta är ett officiellt förfarande, och vi betalar alla löner i enlighet med lagen”, sa han.

En liknande situation har utvecklats vid andra stora företag i Ukraina. I början av maj skrev Ukrainas metall- och gruvarbetarfackförening till företagsledningen på fabriken ArcelorMittal i Kryvyj Rih, landet största stålföretag. Fackföreningen hävdade att ArcelorMittals ledning i april hade sagt upp delar av kollektivavtalet angående facklig aktivitet, men också sociala förmåner för anställda. Open Democracy kontaktade ArcelorMittal för kommentarer men har när artikeln skrivs inte fått något svar.

För att informera folk har den ukrainska medborgarorganisationen Sociala rörelsen skapat en ”svart lista av arbetsgivare”. Den omfattar företag som ensidigt har upphävt alla eller en del kollektivavtal, eller på betydande sätt har förändrat arbetsförhållanden i strid med Ukrainas arbetslagstiftning. Nästan två dussin företag finns på listan, inklusive kärnkraftverket i Tjernobyl, Ukrainas nationella järnvägsbolag, hamnen i Odessa och tunnelbanan i Kiev. Men nu har de ukrainska parlamentarikerna beslutat att gå ännu längre och försöker anta en radikal reform av landets arbetslagar som skulle kunna gälla mycket längre än under kriget.

Den föreslagna nya arbetslagen, Lagförslag 5371, registrerades ursprungligen i april 2021. Men förra veckan stödde det ukrainska parlamentet den för första gången – och öppnade vägen för att den ska skrivas in i lagen. Formellt inlämnades lagförslaget på uppdrag av ordföranden för parlamentets socialpolitiska kommitté, Halyna Tretjakova, och ett antal andra deputerade från det styrande partiet Folkets tjänare. Förslaget hade utarbetats av en ukrainsk icke-statliga organisation, Byrån för enkla lösningar och resultat, som inrättades av den

tidigare georgiske presidenten Micheil Saakasjvili, tillsammans med ukrainska arbetsgivarorganisationer och ett USAID-program. Lagförslagets författare hävdar att förhållandena mellan arbetsmarknadens parter i Ukraina ”fortfarande regleras av den omoderna arbetslagstiftning som antogs 1971 och utvecklades under de sovjetiska administrativt kommandoekonomiska förhållandena”.

Som en del av detta problem, påstår de, har Ukrainas små och medelstora företag inte någon tillfredsställande lagstiftning för sin utveckling. De ”förlegade, ekonomiskt otillräckliga statliga regelverk som styr förhållandena mellan arbetsmarknadens parter i Ukraina” påverkar landets privata och offentliga sektorer.

För att ordna detta vill man nu införa enskilda avtal för personer som arbetar i små och medelstora företag, och ge ukrainska arbetsgivare rätt att avskeda anställda utan några skäl. Detta är enligt den nuvarande arbetslagstiftningen för närvarande strikt förbjudet. Förslaget planerar också att ”minska de byråkratiska belastningarna på arbetsrelationer och företag”. Dessa åtgärder kommer, hävdar lagförslagets anhängare, att ”avsovjetifiera” anställningslagstiftningen i Ukraina. De talar om ”liberaliseringen” av dessa förhållanden som ”inför en ytterst flexibel och fri regim för att reglera förhållandena mellan parterna”.

”Dessa nyheter är förmånliga för båda parter, eftersom avtalsreglerna kan vara flexibla än den grundläggande lagstiftningen”, säger parlamentsledamoten Hanna Lichman, medlem i parlamentskommittén för ekonomisk utveckling. ”Exempelvis ta med vissa ytterligare alternativ och fördelar för en anställd – dessa delar av förhållandena mellan arbetsmarknadens parter är tillförlitligare än enkla avtal.”

Men Ukrainas fackföreningar och arbetarorganisationer bedömer lagförslagets framtidsutsikter helt annorlunda. Vitalij Dudin är expert på arbetslagar och representant för organisationen Sotsialny Ruch (Sociala rörelsen), och säger att det nya lagförslaget är ett ”mycket radikalt sätt att förstöra modellen med social samverkan”. För Dudin är den nya lagstiftningens mest destruktiva del att den för in Ukrainas civila lagar i förhållandena mellan arbetsmarknadens parter. Enligt honom grundar sig Ukrainas civilrätt på tanken att två parter är jämbördiga, medan förhållandet mellan en arbetsgivare och en anställd inte är det – arbetsgivaren har alltid en mer fördelaktig ställning. ”Det är en återgång till 1800-talet. Genom att föra in civila lagar i förhållandena mellan arbetsmarknadens parter kan vi öppna Pandoras ask”, säger han.

George Sandul, advokat på den offentliga organisationen Arbetsinitiativ, poängterar också att anställda alltid har mindre inflytande än en arbetsgivare – och konstaterar att flera internationella konventioner som har utfärdats av Internationella arbetarorganisationen ILO rör denna fråga. Han säger att det största problemet med det nya lagförslaget är att det inför enskilda avtal i små och medelstora företag.

”En sådan regim förutsätter faktiskt att praktiskt taget allt kan tas med i en anställds anställningskontrakt, utan hänsyn till ukrainska arbetslagar. Exempelvis ytterligare grunder till avsked, skadeståndsansvar, eller till och med 100 timmars arbetsvecka”, förklarar Sandul: ”Enskilda anställningskontrakt blir också basen för att reglera alla förhållanden på företaget, vilket motverkar kollektivavtalens roll och förvisar fackföreningarna till bakgrunden.”

Ukrainas parlamentariska kommitté för integrering i EU har tidigare sagt att den föreslagna lagstiftningen ”försvagar arbetarskyddet, minskar arbetarrättigheternas omfattning och de anställdas sociala trygghet i jämförelse med nuvarande lagstiftning”, vilket går mot Ukrainas åtaganden enligt sitt associationsavtal med EU. Lagförslaget kritiserades också hårt av ILO i Ukraina. ”Om detta lagförslag röstas igenom i den andra behandlingen kommer arbetarna inte

längre att ha något skydd mot godtyckliga uppsägningar”, menade en tidigare socialminister, Andrij Reva.

Under mer än ett år lyckades lagförslaget inte få stöd bland lagstiftarna. Men situationen förändrades i maj, när det politiska partiet Dovira (Förtröstan) gav det sitt stöd, liksom tidigare medlemmar i det proryska partiet Oppositionsplattformen/ För livet, som förbjöds av parlamentet efter krigsutbrottet. Nedslaget mot det sistnämnda partiet – som nu innefattar ett förslag att beröva dessa parlamentsledamöter sina mandat – kanske gjorde en del av ledamöterna mer villiga att rätta sig efter förändringarna.

Nu har det ukrainska parlamentet bråttom att förbereda en andra behandling av lagförslaget i en så kallad ”påskyndad procedur”, medan det finns tillräckligt många röster för att anta det. Den centrala frågan är om de ukrainska fackföreningarna i dagens militära miljö kommer att kunna hindra lagförslaget eller få till stånd tillräckliga förändringar innan den andra behandlingen äger rum.

George Sandul säger att medan ukrainska och internationella fackföreningar förra året ledde en kampanj mot den föreslagna lagen, innebär den ryska invasionen att det inte kan bli några protester, och därför är ”informationskampanjer ett påtryckningsmedel för att påverka situationen”. Den 18 maj skickade den Gemensamma representantbyrån för Ukrainas fackföreningar ett öppet brev till Ukrainas parlamentariker och uppmanade dem att inte rösta på lagförslag 5371 vid den andra behandlingen.

Enligt Lichman ”finns det många sätt att nå en kompromiss” om lagförslaget, inklusive förslag från fackföreningarna innan den andra behandlingen. Om situationen förvärras, säger hon, kan fackföreningarna be president Volodymyr Zelenskyj att utnyttja sin rätt att inlägga veto mot den nya lagstiftningen. Lichman berättade också för OpenDemocracy att dubierna från parlamentskommittén för EU-integrering har förberetts för att tas med under den andra behandlingen av lagförslaget.

Samtidigt tror Vitalij Dudin att Ukrainas nya EU-satsning kan bli ett ”trumfkort” för fackföreningarna. ”Nu kommer mänskliga rättigheter, inklusive arbetsrättigheter, att övervakas av EU. Därmed kan fackföreningarna, som i detta läge har moraliskt rätt – deras medlemmar befinner sig också i krig – i EU-integreringens anda kräva ett moratorium för sådana reformer under krigsförhållandena”, säger han.

Idag pressas Ukrainas ekonomi och samhälle enormt av den ryska invasionen. Omkring 10 miljoner människor har lämnat sina hem och många har tvingats fly utomlands. Men även bland de som är kvar i Ukraina riskerar miljontals att ”tillfälligt” förlora sina jobb eller bli arbetslösa. I denna mening kan dessa lagar förvärra en redan desperat situation för många ukrainare – en oberättigad prövning för människor som kämpar mot den ryska aggressionen.

Ursprungligen publicerad i *OpenDemocracy*. Översättning från engelska: Göran Källqvist

Internationell Ukrainasolidaritet mot Putins krig och all imperialism

Håkan Blomqvist

Internationalen 2/6 2022

”Solidaritet med det ukrainska folket mot alla imperialism. Ukrainarna kämpar för nationell befrielse mot Putins aggressionskrig vars mål är att ta kontroll över Ukraina för att återupprätta det storryska imperialistiska projektet. Vi stödjer det ukrainska folkets rätt att göra motstånd, inklusive militärt. Vi försvarar deras rätt att beväpna sig och erhålla de vapen som krävs för att stå emot en mycket starkare krigsmakt.”

Det förklarar den socialistiska världsrörelsen Fjärde Internationalens ledning i ett uttalande den 24 maj. Rörelsens internationella byrå med ett tjugofemtal ombud från olika delar av världen manar den internationella vänstern att stödja både det väpnade och det icke väpnade ukrainska motståndet för att driva tillbaka den ryska invasionen, hjälpa ukrainska flyktingar och stötta ryska krigsmotståndare.

”Ukrainarnas val att göra motstånd har förhindrat den snabba annektering som Ryssland avsåg. Den ryska invasionens nederlag i händerna på det ukrainska folket skulle vara det bästa scenariot för självständighetskamp mot alla former av imperialism”, sammanfattar uttalandet som också uttrycker sin solidaritet med den ukrainska vänsterorganisationen Sotsialny Ruch (Sociala Rörelsen).

Samtidigt som resolutionen lyfter fram behovet av alla former av stöd understryks att vänstern måste stå självständig gentemot västs regeringar och motverka alla försök av västimperialismen att dra fördel av kriget. ”Kriget äger rum i ett sammanhang av förstärkt inter-imperialistisk rivalitet där västimperialismen genom NATO och EU har valt sida för Ukraina”, skriver uttalandet och fördömer försöken av USA och EU att utnyttja kriget för egna intressen. Till dessa hör att använda Ukraina som slagfält för att skapa ett nytt Afghanistan för Ryssland och vinna geopolitiska positioner liksom utökade militärbudgetar och utprovning av ny militärteknologi. Även om de imperialistiska stormakterna Ryssland och USA hittills har undvikit direkt konfrontation finns risken att kriget eskalerar till ett nytt världskrig med förödande följder för hela mänskligheten. Fjärde Internationalen bekämpar varje sådan eskalering.

Detsamma gäller alla försök från västregeringar att profitera på och underordna Ukraina sin ekonomiska och militära inflytelsesfär. Likaså vänder sig uttalandet mot de militära rustningar och den militarisering som föregick Putins invasion. ”Vi är motståndare till både NATO och CSTO (den ryskledda militärpakten) och för deras upplösning”.

Världsorganisationen förespråkar direkta sanktioner mot ryska oligarker som skyddas av det globala finanssystemet med dess banksekretess och skatteparadis men avvisar långsiktiga sanktioner mot det ryska samhället som leder till växande fattigdom hos den ryska befolkningen. Varje form av russofobi som blandar samman det ryska folket och rysk kultur med Putinregimen ska bekämpas. Likaså ska västregeringars medskyldighet till Turkiets förtryck av det kurdiska folket och Israels förtryck av palestinierna kontrasteras mot stödet till Ukraina. EU:s riktlinje för mottagande och behandling av ukrainska flyktingar ska utvidgas till att gälla alla asylsökande.

Bland de paroller som lyfts fram bakom huvudinriktningen på stöd åt det ukrainska motståndet ”i alla dess former” för den ryska invasionens nederlag märks krav på avskrivning av Ukrainas statsskuld, flyktingstatus åt alla ryska krigsvägrare, snabb övergång till förnybar energi mot gas- och oljeutpressning samt omställning av militärbudgetar till investeringar under folklig kontroll bort från ekonomiernas kolberoende.

För ett socialistisk Europa fritt från militära block och nykolonialism, är den målsättning världsorganisationen framhåller mot det nuvarande kriget tillsammans med ett ekosocialistiskt alternativ till den kapitalistiska exploatering som hotar livet på planeten.

Uttalandet från Fjärde Internationalens byrå finns i sin helhet i svensk översättning i: [Upprop och resolutioner om Ukraina-kriget](#). På andra språk finns det på FI:s webb: www.fourth.international, bl a engelska: <https://fourth.international/en/566/europe/447>

Ny tid

Antiimperialistisk armkrok med rysk propaganda

Marcus Prest

Ny tid 1/6 2022

Antiimperialisterna på Twitter ser USA:s ondska som den dominerande berättelsen om hur världen formas. I det narrativet är bara de som kämpar emot USA värda något stöd.

En aspekt av Rysslands systematiska bestialiteter i Ukraina är att jag fått upp ögonen för vissa västliga, särskilt amerikanska, Twitterpåverkares armkrok med den ryska propagandan.

Jag har främst drabbats av personer som **Aaron Maté** från den, lugnt sagt, Kinavänliga nyhetssajten The Greyzone, **Scott Ritter**, med ett förflutet i den amerikanska marinkåren, tidigare vapeninspektör i Irak och i skrivande stund avstängd från Twitter, journalisten **Michael Tracey** och några andra.

Jag har ingen klar uppfattning om hur inflytelserika de nämnda personerna är – men helt betydelselösa är de inte och samtliga kan placeras på vänsterkanten i det amerikanska flödet. De delar en världsbild, cynism, och ett förhållningssätt till Ryssland, USA och i förlängningen Nato som är vanligt bland en mängd påverkare med vänsterkonnotationer. Attityden och förhållningssättet återkommer också hos skribenter på *Aftonbladet* och andra svenska publikationer med vänsterinriktning – låt vara att de rikssvenska versionerna är mildare och inte fullt ut lika entydigt för ett ukrainskt nederlag som de amerikanska.

Finländska motsvarande påverkare har jag inte lagt märke till, åtminstone inte prominenta sådana. Men jag har heller ännu inte läst **Jessikka Aros** bok *Putins troll*, ett verk som förmodligen ger en dystrare bild av rysk påverkan i finländska medier än vad jag nu har.

Komplott styrd av imperialistiskt USA

Den gemensamma nämnaren bland de nämnda twittrarna och skribenterna är ett slags anti-imperialism, och det är kanske det som ”vänster” betyder i det här sammanhanget, men med begränsningen att endast väst och USA kan vara imperialistiska. Det draget delar de för övrigt med andra grenar av vänsterkantens identitetspolitik och kolonialismidéer som inte direkt handlar om USA och Nato, men nog om väst. Hur tokhögern förhåller sig till USA, Nato och Ryssland är en annan text.

I det främst amerikanska vänstersammanhang jag bekantat mig med är det som pågår i Ukraina ett proxy-krig iscensatt av CIA och den amerikanska administrationen. **Joe Biden**, **Hillary Clinton** och Joe Bidens son, **Hunter**, hör till de centrala gestalterna i en komplott där USA krigar mot Ryssland till den sista ukrainaren, som Aaron Maté beskriver det som nu pågår. För övrigt en beskrivning av kriget som de delar med just tokhögern. Det handlar om ett Ukraina som styrs av nazister i förbund med amerikanska imperialister – där är de eniga med den ryska propagandamaskinen. Innan han blev portad från Twitter publicerade Scott Ritter en bild på ryska ölflaskor och önskade god jaktlycka till de ryska naziförintarna.

Ukrainas motstånd är i dessa påverkares ögon högst beklagligt och ett bevis på hur väl CIA:s manipulation gått hem och att ukrainarna och västvärlden blundar för landets enorma nazi-problem, ett naziproblem som underkänner Ukraina som nation.

Ukrainarnas egen agens kan enbart komma till uttryck om de lägger ner vapnen i ett krig ”de inte kan vinna” och alla Ukrainavänner borde förstå att enda sättet att rädda Ukraina är att sluta skänka Ukraina vapen och att Ukraina genast borde gå med på ryska fredsinitiativ.

Maidan var i samma berättelse också helt och hållet iscensatt av USA liksom all annan upp-roriskhet mot ryskt inflytande i staterna som gränsar till Ryssland. Att människor riskerade och förlorade livet och ville ha sitt land tillbaka från **Viktor Janukovyjtj** som närmade sig Ryssland i stället för EU, som han lovat, är en petitesse. Det imperialistiska Nato expanderar och försätter Ryssland i en omöjlig situation. **Putin** har gjort så gott han kan i elakt spel, "låt vara att han inte är något helgon".

Att Ryssland själv försatt sig i en omöjlig situation och att Putin från att han tog makten lett en gangsterregim som för varje dag mer och mer börjar likna Nordkorea i sin förtrycksapparat beror i så fall på att Putin tvingats manövrera som han gjort på grund av västs missgärningar och manipulationer.

Rysslands väsen

Att de länder som gränsar till Ryssland och de länder som har erfarenhet av ryskt styre var de som ivrigast ville in i Nato och är de som nu också starkast kräver att Natoländerna gör mer för att hjälpa Ukraina hör inte hit. I "realpolitiken" går Rysslands historiska roll, rätt till inflytandesfär, och vikten av att ha en motvikt mot den USA-ledda imperialismen före den ukrainska självständigheten. Eller vill ni att vi alla går under i ett kärnvapenkrig? Och är nu Ukraina på riktigt en nation?

Ryssland har i narrativen ett väsen som bör respekteras. Åtminstone verkar det implicit vara ett sådant metafysiskt väsen som resten av världen behöver ta hänsyn till; ett väsen som är större än Putin och hans regim. Det kommer till uttryck i hur man skriver om Ryssland som ett land och en kultur som ger Ryssland vissa rättigheter som demokratiska strömningar inte har något ärende att utmana.

Det här är snårig diskussion där man lätt trasslar in sig. Alla länder har förstås en idé, något slags essens som landet är samlat kring, vagt eller klart; men det märkliga är att se hur dessa idéer hos dessa vänstertänkare antas ge Ryssland rättigheter över Ukraina.

Att detta väsen skulle kunna vara laddat med något djupt beklagligt som tagit sig in i hur Ryssland under de senast 600 åren behandlat sin egen befolkning och hur den ryska maktstrukturen ser ut hör heller inte hit. Det är som det är.

Och att ryska oligarker och andra personer som försatt sig i onåd hos den ryska regimen, trillat ner från fönster, spetsats på järnspett, förgiftats, drabbats av hjärtattacker och självmord har inget med Putin att göra. Underförstått att det är löjligt för en vuxen människa att tro att någon sådan ond makt som Putin kunde finnas i världen och hålla på och mörda så där. Vad skulle han ha att vinna på det?

Att underrättelsetjänsterna och politikerna i väst däremot utan tvekan är just så ondskefulla att de skulle iscensätta dessa mord för att misskreditera Putin är däremot så självklart att man inte desto vidare behöver argumentera för saken.

Det är också barnsligt att veva med att väst skulle stå för något bättre – titta bara hur Nato och USA betett sig sedan 1991. Lika barnsligt som att tro att kampen i Ukraina handlar om demokrati. Sak samma vad ukrainarna själva säger. Och väst består enbart av hycklare.

Om dessa så kallade vänstertyckare haft något att säga till om 1939 skulle Finland inte ha haft en chans. Vår folkmördande vita regim borde omgående ha åsidosatts och nationen anslutits till Sovjetunionen. **Stalins** krig var å det hela taget nödvändigt, förstaeligt då man tänker på hur nära Finland låg Leningrad, Sovjet måste få tänka på sin säkerhet, och att Finland satte upp ett rasande motstånd visar bara hur hjärntvättade vi var av... möjligtvis tyskarna men kanske främst av Kapitalet och Borgarna. Just den tyska hjärntvätten led vi kanske inte ännu av 1939 då Stalin var allierad med **Hitler** för att sedan, nesligt, bli lurad och där föll Sovjet

och Rysslands folk ännu en gång in i ett enormt lidande. På grund av omvärldens ondska; ett återkommande tema i Ryssland och också ofta bland Rysslandsvänner utanför Ryssland: Ryssland som utan egen förskyllan drabbas och lider. Och bland annat därför ingen uppgörelse med den egna historien.

Ideologisk blindhet

Den som annars tror att Ukraina har ett allvarligt problem med ytterhögern och nazister kan betänka att den koalition av ytterhögerpartier som deltog i parlamentsvalet 2019 fick in noll representanter i parlamentet.

Att skriva allt det här under de sista dagarna av april 2022 i Finland är förmodligen att slå in vidöppna dörrar.

Om det finns något jag för egen del kan lära mig så är det att reflektera över att jag läst en del **Noam Chomsky** och också **Scott Ritter** (men inte på Twitter) när jag var yngre. Chomsky propagerar idag, liksom **John Mersheimer**, för att Ukraina och väst bör inse "vissa realiteter" som är ungefär de som beskrevs ovan. Det som jag alltså borde reflektera över är vad allt annat jag anammat av dessa antiimperialister.

Med det menar jag inte att allt de sagt och säger är fel. Men att de här människorna förhåller sig som de gör till Ukrainas kamp, att de ser det som huvudsakligen en av USA iscensatt konflikt och att de verkar fullkomligt oförmögna att se att någon annan kan trumfa USA i ondska måste betyda att deras ideologiska blindhet inte bara finns på ett ställe i deras tänkande. Att Ryssland och Kina ska ha rätt att driva sina maktintressen på bekostnad av andra länder, på samma sätt som de upplever att USA gör, verkar tillfredsställa något slags rättskänsla hos dem.

En av sakerna en sådan som jag borde göra, som rätt okritiskt läst nämnda personer som ung, är att kolla upp hur allomfattande och krigiskt USA:s makt presenteras som och hur liten roll allt som inte är direkt motstånd mot USA har i dessa narrativ. Ett ställe att titta på är **George Monbiots** brevväxling med Noam Chomsky där Chomskys blindhet för sig själv framträder rätt tydligt.

Självständigt Europa

Oberoende av vad som pågår på Twitter i dessa sista april dagar så verkar Ryssland vara rökt som konventionell makt; förlusterna i människor och material är enorma. Verkan av sanktionerna kommer att börja äta sig in i den ryska vardagen om några månader. Landet har knappast någon framtid om Putin inte lyckas med sin kärnvapenutpressning.

Då återstår Kina och om Kina kommer åt att få den globala roll som dessa nämnda tyckare anser att vore rättvist, kommer nog ganska många av oss att förhålla oss med viss nostalgi till minnet av det amerikanska inflytandet i världen, även många av oss som demonstrerade mot kriget i Irak 2003.

Själv drömmer jag om ett möjligast självständigt Europa som lever upp till sina ideal och inte girigt förvaltar oligarkernas stulna pengar och heller inte hjälper till med att hålla länder som Saudiarabien flytande och beväpnat. Ett sådant Europa måste vara oberoende av Ryssland. Och mindre beroende av USA:s militära hjälp. Men vad gäller USA är det USA som hittills varit stadgan i Ukrainas kamp. Trots att Europa enades snabbt är det oklart om EU och särskilt Tyskland vågat leverera det stöd som hittills levererats utan USA:s ledning.

Om Ukraina förlorar kriget mot Ryssland kommer Europa att vara en betydligt mörkare plats, hur gärna antiimperialisterna och realisterna på Twitter än verkar tror något annat.

Offensiv

Ukrainakriget: Klimatet "missing in action"

Jonas Brännberg

Offensiv 31/5 2022

Ukrainska Tjernihiv, där en brandman sitter ensam i krigets ruiner. Krig i sig själv innebär förstås utöver det fruktansvärda mänskliga lidandet enorma utsläpp och miljöförstöring (Foto: Manhhai / Flickr CC).

Kriget och militarismen är bland de mest uppenbara uttrycken för hur dagens kapitalistiska system är ett totalt misslyckande. Allt mer av samhällets resurser går till att spränga människor i bitar, tvinga miljoner på flykt, jämna samhällen med marken och samtidigt förvärra miljö- och klimatkrisen, som om den inte var nog akut ändå.

När en omställning för att hantera klimatkrisen är absolut akut har världens stormakter fokus hamnat någon helt annanstans – på en upptrappad nationalistisk och imperialistisk maktkamp som osäkrar världen och skjuter verklig klimataktion i sank. Den matbrist som krig mellan två av världens största spannmålsproducenter innebär är i sig själv också en föraning om vad som väntar om inte klimatförändringarna bekämpas.

I den senaste IPCC-rapporten (IPCC, FN:s klimatpanel) konstateras att klimatinvesteringarna i världen måste öka tre-sex gånger till 2030 för att det ska finnas en chans att hålla den globala temperaturhöjningen till mellan 1,5 och 2 grader.

Det allt varmare kalla kriget mellan världens stormakter, som Ukrainakriget allt mer blir ett uttryck för, har istället inneburit att investeringarna går till massförstörelsevapen.

Världens totala militärutgifter steg till 2 113 miljarder dollar förra året (över 21 000 miljarder kronor) – och motsvarar cirka 2,3 procent av världens BNP. Enligt IPCC:s senaste beräk-

ningar skulle världens militärutgifter ensamt räcka till mellan 44 och 88 procent av de totala globala klimatinvesteringar som behövs årligen för att klara 1,5-gradersmålet (inklusive energiproduktion, energieffektiviseringar, transporter samt jord- och skogsbruk).

Omställningen handlar förstås inte bara om pengar till klimatinvesteringar. Under kapitalismen innebär konkurrensen och brist på planering att alla investeringar blir ineffektiva och fokus vrids bort från behoven till vinstintresse och makt – samtidigt som kapitalismens fortsatta miljöförstöring, klassklyftor och krig motverkar potentialen hos de investeringar som görs.

Medan den svenska regeringen, som är värd för miljötoppmötet Stockholm +50, från en dag till en annan kunde hosta upp 30 miljarder kronor till nya vapeninköp släpar klimatinvesteringarna långt efter.

Sverige har till exempel potential att enkelt minska energibehov från byggnader med 36 procent, men utan tillräckliga investeringar tas mindre än en tredjedel av potentialen tillvara (GRÖN LOGIK. Den samhällsekonomiska potentialen från energieffektivisering i byggnader).

Även den globala klimatinvesteringsfonden som ska hjälpa fattigare länder att ställa om har fortfarande inte kommit upp till de 100 miljarder dollar årligen som utlovades redan vid klimattoppmötet i Köpenhamn 2009.

Medan USA pumpar in vapen för tiotals miljarder dollar till Ukraina i vad som alltmer liknar ett krig genom ombud mellan Ryssland och USA lades bara en miljard till den globala klimatinvesteringsfonden, långt ifrån de redan otillräckliga 11,4 miljarder Biden har lovat.

USA-imperialismens huvudmotståndare på världsarenan, den kinesiska imperialismen, planerar i sin nya femåriga energistrategi för att öka produktionen av kol, olja och gas, för att ”säkra” sin energiförsörjning i det kalla krigets tidsålder.

Kriget och militarismen visar med förödande kraft vad som är den styrande elitens huvudintresse – att till vilket pris som helst, även civilisationens överlevnad, stärka sin makt och göra de superrika ännu rikare. Att kämpa mot militarismen är att bekämpa kapitalismens inneboende logik.

Medan klimatkatastroferna slår till en efter en, nu senast extrem hetta i Sydasiens och annalkande hungerkatastrof efter år av torka i Östafrika, skjuter aktievärden för krigsföretagen i höjden. Sedan krigsutbrottet har svenska Saabs aktiekurs stigit med 100 procent, brittiska BAE Systems med 26 procent och amerikanska Northrop Grumman med 21 procent. Militarismen stjäl inte bara resurser från nödvändiga investeringar i klimatåtgärder, vård, utbildning, bostäder och så vidare – världens krigsapparater är i sig själva enorma utsläppare av växthusgaser.

Alla officiella siffror är förstås hemliga av ”säkerhetsskäl”, men forskning från Durham University och Lancaster University visar att bara USA:s militär är en av världshistoriens största utsläppare – 2014 motsvarade utsläppen av växthusgaser hela Rumäniens totala utsläpp. Enligt Scientists for Global Responsibility står världens militärmakter för hela sex procent av utsläppen av växthusgaser, utsläpp som dessutom är undantagna från Parisavtalet.

Militarismen stjäl inte bara resurser från nödvändiga investeringar i klimatåtgärder och välfärd – världens krigsapparater är i sig själva enorma utsläppare av växthusgaser.

Krig i sig själv innebär förstås utöver det fruktansvärda mänskliga lidandet enorma utsläpp och miljöförstöring. Bomber och efterföljande bränder innebär stora luftföroreningar,

samtidigt som de bombade områdena blir förorenade med tungmetaller och andra skadliga ämnen i hundratals år.

– Du kan se på vissa områden i norra Frankrike och Belgien som påverkades av första världskriget. Där kan man fortfarande inte odla på grund av odetonerade bomber – eller på grund av att jorden är förorenad av tungmetaller eller rester efter kemiska vapen, säger Doug Weir från Conflict and Environment Observatory (CEOBS) till Euronews.com den 22 mars. Invasionen i Irak skadar fortfarande människor på grund av det utarmade uran USA använde i sina bomber. Kriget i Tjetjenien har lämnat 30 procent av landet förorenat så att det inte duger för att bo där (Central Asia-Caucasus Institute & Silk Road Studies Program).

Kriget i Ukraina är särskilt riskfyllt eftersom östra Ukraina sedan 200 år är en av världens mest industrialiserade områden. Kriget i östra Ukraina sedan 2014 har redan inneburit att 36 gruvor har översvämmats och förorenar grundvattnet (Action on Armed Violence). Totalt finns 10 miljarder ton industriellt avfall bara i Donbasregionen.

Dessutom finns den allvarliga risken för olyckor vid kärnkraftverken i regionen, som vi alla blev skrämmande medvetna om när bilderna från bränderna vid kärnreaktorerna vid Zaporizhia kablades ut över världen.

De indirekt globala effekterna av Ukrainakriget är kanske ännu allvarligare:

1. Energikriget till följd av Rysslands invasion har inneburit att gammal fossil infrastruktur återöppnas eller hålls igång längre. Rumänien har återstartat kolkraftverk och i Tjeckien har livslängden förlängts. USA förväntas öka exporten av kol de närmaste åren och planerar åtta nya terminaler för export av flytande naturgas (LNG).

EU-länderna planerar stora investeringar i fossila LNG-lösningar – långt mer än vad det förväntade bortfallet från Ryssland – investeringar som ska ”betala sig” under årtionden framöver, tid vi inte har. EU:s nya 300 miljarder euro dyra så kallade REPowerEU-plan innehåller även höjd ambitionsnivå vad gäller energibesparingar och förnybar energiproduktion, men planens förverkligande är beroende av respektive EU-lands nationella beslut – som i dagsläget inte alls pekar mot höjda klimatambitioner, tvärtom.

För att begränsa oljeprisökningarna och ”rädda ekonomin” har USA öppna sina oljereserver, och de rika industriländerna pressar på för att oljeproducenter ska öka produktionen. De största oljebolagen fortsätter att ha stora expansionsplaner, trots att planetens koldioxidbudget inte har råd med att nya oljefält öppnas.

Världens 15 största fossila bränsleföretag, som idag har en sammanlagd produktion på motsvarande cirka 25 miljarder fat olja per dag, har i pipeline ny produktion av motsvarande ytterligare 93 miljarder fat olja per dag enligt Global Oil & Gas Exit List. Samma källa rapporterar att 95 procent av producenterna av fossil energi planerar för ökad produktion. Allt det här pekar mot mer kol, olja och gas, samtidigt som den senaste IPCC-rapporten visar att utsläppen måste vända nedåt inom 2-3 år. De redan otillräckliga löftena som gavs vid COP26 är mer avlägsna än någonsin – inte minst i USA där Bidens klimatpaket har kraschat och hans administration ”pausat” förbudet mot nya fossilprojekt på statlig mark.

2. Kriget har inneburit att processen av ökad imperialistisk maktkamp har accelererat till turbofart. När internationellt samarbete är mer nödvändigt än någonsin för att minimera klimatförändringarna har kapitalismen bara nationalism och krig att erbjuda. I år fanns förhoppningar om att ett miljötoppmöte i Kina skulle leda till ett nytt ”Parisavtal” för den biologiska mångfalden.

Även om vi vet att dessa möten till största delen bara är en ”talkshow” och avtalen knappt är värt pappret de är skrivna på är nu även alla de förhoppningar om sådana symboliska åtgärder grusade.

3. Ökad nationalism kombineras med att kapitalismen blir allt mer auktoritär, där fossil-kramande regimer försöker trycka ned arbetare och unga för att undgå missnöje med ökade klyftor, krig, rasism, sexism, klimatförnekande och så vidare.

4. Kriget riskerar att putta den redan bräckliga kapitalistiska ekonomin över kanten till en recession, vilket skulle slå mot vad som från början är otillräckliga klimatinvesteringar. Redan nu innebär de höjda räntorna att fattiga länders ekonomiska situation har försämrats katastrofalt – men även i rikare länder innebär högre räntor att fler klimatprojekt under kapitalismens logik blir ”olönsamma”.

5. Kriget berövar oss det vi kanske har minst av – tid. Fokus på kriget, upprustning och att lägga alla resurser att slå mot sin motståndare i den imperialistiska maktkampen innebär att det lilla som har planerats för att minska utsläppen och mildra effekterna av klimatförändringarna hamnar ännu längre ned på prioritetslistan.

Men klimatförändringarna väntar inte på något, inte ens krig. I skuggan av kriget har forskarna uppmätt en koldioxidhalt i atmosfären på 420 ppm (miljondelar) – den högsta nivån under mänsklighetens historia. Vi kommer allt närmare nya tippunkter, som förlust av isen över arktis och Grönlands glaciärer samt Amazonas övergång från regnskog till savann. Inom några år det 50 procents risk att den globala temperaturökningen i alla fall tillfälligt når över 1,5 grader.

Men klimatförändringarna och dess konsekvenser i kombination med kapitalismens klassklyftor och krig innebär också andra tippunkter – tippunkter i medvetenhet hos världens arbetare, unga och fattiga.

Redan nu ser vi uppror mot inflation och matbrist, som på Sri Lanka och i Peru, och protester mot reaktionära attacker på mänskliga rättigheter, som aborträttskampen i USA, antikrigs-protesterna i Ryssland och den feministiska vågen i Kina. Antikapitalismen är allt mer utbredd, både i klimatrörelsen och i hela samhället. Det är i dessa mänskliga tippunkter fröet till förändring finns. Genom att förena kamprörelser för miljö och klimat med andra rörelser från arbetare och unga – som i grunden också vänder sig mot det kapitalistiska systemets totala bankrutt – får vi styrkan att vända utvecklingen.

Genom att vända fokus till problemets kärna – miljardärernas och storföretagens vinstintresse och deras representanter i dagens stat och styrande eliter – ser vi också lösningen: en socialistisk kamp för gemensamt ägande av storföretag och banker, för att möjliggöra en demokratisk planering av ekonomin och samhället för en snabb omställning efter planetens resurser och i enlighet med behoven hos världen arbetare och fattiga.